Universitätsbibliothek Paderborn

Summmula clarissimi iurisco[n]sultissimiq[ue] viri Raymundi

Raimundus <de Pennaforti>

Colonie, 4.III. 1502

VD16 R 168

Matrimoniu[m] no[n] debet fieri per coact[i]o[n]em

urn:nbn:de:hbz:466:1-31223

Visual Library

eam obſeruare ſi poſtea nō adhibeat ꝯſenſum nec copula carnalis ibi ad⸗
hibeᷓ. ⁊ ſi ita euenerit ꝙ mulier ꝯſentiret viro ⁊ vir nō cōſentiret mulieri.
tūc mulier nō p̄t ducere aliū virū ꝓpter eius ꝯſenſum. ſed vir bn̄ p̄t duce
re aliā vxorē. qꝛ non fecit ꝯſenſum licet coactus fuerat. Tunc ibi (Si me
duxiſti) ponit vnā doctrinā dicēs. ſi q̄s ſumeret vxorē ꝓpter pecuniā et di
uitias. ⁊ crederet mulierē habere multos nummos vel ꝙ mulier dicat. ſu
mas me ego tibi dabo centū marcas vl' mille. iſte aūt credēs iſtis verbis
ſumit eam legittime in facie eccl'ie. poſt hoc aūt vir poſtulās nūmos inue
niens crumenā vacuā an tūc matrimoniuȝ poſſit reuocare. Rn̄det littera
ꝙ non. quia ille dolus non ſeparat matrimoniū

☞ Circa lrām nota. ꝑiurus dꝛ ille q̄ frangit eius ꝓpriū iuramentū. et ſic
ille q̄ iurauit ducere p̄mā et ſumpſit aliā a p̄ma. factus eſt ꝑiurus. vt lrā
p̄tendit. ⁊ ſi ꝯtraheret ſcd̄am ꝑ ſpōſalia. p̄ma adhuc decūbente. ⁊ alia ime
diate moreref añq̄ȝ eā noſceret carnalit'. ⁊ p̄ma viuēte eā ſumeret tūc ſatiſ
faceret iuramēto. ſed nō intentōi. qꝛ iurauit eā ſumere. ⁊ hoc fecit. ſed intē
debat ſcd̄am ſumere ſi vixiſſet. ⁊ ꝑ hoc nō ſatiſfecit

☞ Scd̄o notandū ꝙ ſi aliq̄s vir ꝯtrahit ſpōſalia de futuro cū cōcubina
ſua iā laborāte in extremis addēdo iuramentū. ita ꝙ ꝑ illud iuramentuȝ
ipſa cognita reducit reliquā tūc dꝛ ꝑiurus. ⁊ dȝ manere cū ſecūda. ⁊ illud
etiā pretendit cum dicit. Si ſit in extremis

☞ Tercio notandū. dꝛ lrā (Pactū nō ſolue ſcd̄m) Rō illꝰ lrē eſt iſta. qꝛ
cū ſcd̄a muliere ꝯſummatū eſt mr̄imoniū ⁊ ad ſuā ꝑfectōem redactum. ſed
cū p̄ma q̄n nondū ſubſecuta eſt copula carnalis. nondū ꝯſummatū eſt ma
trimoniū. ſed ſolū facta ſunt ſpōſalia. ſȝ ſi aliquā cognouiſſȝ carnaliter. tūc
matrimoniū primū eſſet cōſummatū ⁊ ꝑfectū. ſed ſecundū nullū eſt. ergo
dicit in textu Poſt iuramentum

☞ Quarto notandū ibi Si mihi iuraſti. qꝛ ſi aliq̄s ꝯtrahit ꝑ verba de
futuro ſpōſalia cū aliq̄ virgine vel muliere addito iuramēto. ⁊ deiñ ꝯmit⸗
tit matrimoniū cū reliq̄ nō obſtāte illo iuramēto ipe dȝ manere cū ſecun⸗
da. ⁊ hoc pȝ hic in lrā ⁊ in decretalibꝫ caplo de ſponſalibꝫ. ſed ſi in vtraqȝ
cōtraxit ꝑ v̄ba de futuro. tūc debet cū p̄ma ſtare ꝓpter euidentiā ne agat
periuriū. ſed ſi iſte iurat p̄me mulieri vel alteri ad manus ſiue p̄ma ſit cog
nita ſiue non tunc tenetur eam ſumere

☞ Quinto notandū. ꝙ ſicut iura ꝓclamāt tūc intrās mr̄imoniū dȝ hoc
facere libere ⁊ bona volūtate Vn̄ ſi aliq̄s fuerit coactꝰ ſine ꝓprio ꝯſenſu. tūc
matrimoniū nō hȝ locū. vn̄ ſagaces ſacerdotes hāc regulā tenenf ſcire ſic
ꝙ q̄n ſponſus ⁊ ſponſa veniūt ad domū dei ⁊ petūt copulari tūc ſacerdos
cū magna ſollicitudine dȝ interrogare ſi ſpōtanee ⁊ ex cōſenſu ꝓprio velint
matrimoniuȝ intrare. imo etiā dȝ interrogare ſi vera dilectio ſit inter eos.
qꝛ ſi illa inueniant in eis tūc fiat copulatio matrimonij in noīe dn̄i. Sed ſi
ſacerdos poſſet cognoſcere ꝙ alter illoꝝ de ꝓprio ꝯſenſu mr̄imoniū non in
traret ſed coactus tūc non ſunt copulādi ne poſtea fieret irreuerētia ſacra
mento vel aliud incōueniēs ſequeref. ſcȝ ꝙ vnus aliā relinqueret. Vn̄ ſi ali⸗
q̄s eſſet coactꝰ ad mulierē ⁊ maneret cū ea ꝑ dimidiū annū et copula car⸗
nalis nō ſubſequeref in illo tp̄e nec adhibeat cōſenſum volūtatis ad eam.
tūc vir nō tenef eā tenere ꝓpter mutuā ⁊ diuturnā cohabitationem

☞ Sexto notandū ibi. Si me duxiſti, diceret q̄s tūc. tamē iura dicūt ꝙ fraus ⁊ dolꝰ puniri dn̄t. ſꝫ huiꝰ oppoſitū videt̃ hic in h̄ caſu. Rn̄det̃ ꝙ talis dolus nō punit̃ a iure. iō qꝛ iſte vir etiā q̄dammō doloſe ⁊ ꝓter finis debiti m̄rimonij intentōem ꝯtraxit m̄rimoniū. nā magis ꝓpter pecunias ⁊ diuitias quā ꝓpter ꝓlificatōem ꝯtraxit. Scd̄o iō ius nō punit illū doluꝫ ne maleficis daret viā ⁊ occaſionē repudiādi ſuas vxores. vl' qꝛ facilit̃ alios poſſet allegare in huiꝰ dolo. Etiā ille dolꝰ nō ſufficit tollere eēntialia illiꝰ matrimonij ſicut facit error ꝯditiōis vel pſone. qꝛ iſta duo impedimenta tollunt cōſenſum. ſed cū iſto dolo de quo loq̄tur lr̄a ſtat bn̄ ꝯſenſus

☞ Ultimo nota. dcm̄ eſt ſup̄ in lr̄a (Si mihi iuraſti) Rō huiꝰ lr̄e ē. qa m̄rimoniū fundat̃ in cōtractu determīato. ſed iurās nullā velle ducere nisi bertā facit ꝯtractū indetermīatū. eo ꝙ plures vocant̃ hoc noīe berta. Si ḡ iſte certe ⁊ determīate cōtraxit cū agatha tūc ſtabit ille ꝯtractꝰ indiſſolubilit̃. Jtē rō illiꝰ lr̄e videlꝫ (quā tu duxiſti) eſt iſte. qꝛ cōſenſus liber ē de eēntia m̄rimonij. ⁊ hꝫ ſe q̄dammō ſicut forma eēntialis ipius matrimonij Et ſm̄ ph̄m. forma eſt q̄ dat eſſe rei. iōq̄ꝫ deficiēte forma rei tunc nihil fit. ergo deficiēte cōſenſu alterius pſone cōtrahentiū q̄tum ad illam pſonaꝫ nō erit matrimoniū. Si aūt altera pſona cōtrahentiū cōſentit q̄tum ad illā erit matrimoniū. vt dt lr̄a. ḡ ſubdit ꝙ etiā talis pſona nō poteſt nubere alteri non obſtante ꝙ altera pſona alteri nubat

.i. iuramēto ꝯfirmās s^e m̄rimoīu iuramētū
Si iuras nolle mulierem ducere. poſt hoc
ſp^e mulierē ſp^e tu
Contrahis. iſte manet contractus. confitearis
.i. falſum iuramentū ꝯmiſiſti
Q male iuraſti domino facias ſatis inde
ſp^e tu ſp^e pctā
Si ſemel abſtineas peccata. lapſus in iſta
ſp^e pctā .i. reiterare ſp^e dcā
Non iuras eadem non perpetrare. ſed hec te
intelligere .i. iuramētū feceris
Scire volo quotiens iuraueris. hoc totiens tu
ſp^e ꝑpetratis .i. pn̄am .i. ſuſtinere
Pro iuramentis penas abſoluere debes

¶ Hic mgr̄ ſubdit alios caſus de m̄rimonio dicēs. ſi aliq̄s iurauerit nolle ſumere vxorē. ⁊ iuramēto facto ⁊ aliq̄ tp̄e elapſo ſumpſerit vxorē an tūc iuramētū ipediat ꝯtractū. Rn̄det lr̄a ꝙ nō. qꝛ cōtractꝰ ille ſtabit. ſꝫ ipe dꝫ ſatiſfacere deo ꝓ iuramēto qd̄ fecit. Tūc ibi (Si ſemel) autor ponit aliū caſum p modū doctrine volēs ſi aliq̄s abiurauerit pctā ſemel ꝯmiſſa nunq̄ꝫ velle facere. ⁊ ſi tūc ille relabit̃ in eadē pctā tūc nūq̄ꝫ ā pliꝰ dꝫ iurare ſe nolle cōmittere talia pctā. imo puniēdus eſt q̄tiēs ampliꝰ ꝯmiſerit iuramentuꝫ

☞ Circa lrām nota. ꝙ mgr̄ h̄ tāgit aliud īpedimentū impediēs m̄rimoniū ꝯtrahendū ⁊ dirimēs ꝯtractū qd̄ vocat̃ error fortune. ſed tn̄ illud nō ſufficit īpedire m̄rimoīu ꝯtrahendū ⁊ dirimere ꝯtractū. ſꝫ bn̄ error cōditōis.

☞ Scđo nota. circa iſtū caſum ꝑmū ſi iuramentū ꝛ votū eſſent ſolēnia
tūc hoc iuramentū impedit matrimoniū ↄtrahendū. de q̄ iuramēto ſolē-
niter dcm̄ eſt ſup. vt ſi aliq̄s ꝓmoueret ad ordinē diaconatus vł ſubdiaco-
natus tūc facit iuramētū ſolēne. ꝛ ſi tūc ille ↄtrahit mr̄imoniū. tūc tale iu-
ramentū et votū ſolēne impediūt mr̄imoniū ↄtrahendū ꝛ dirimūt ↄtrac-
tū. g̊ lr̄a autoris dʒ intelligi de ſimplici iuramento ꝛ non ſolemni
☞ Tercio notandū. ꝙ ſi aliq̄s abiurat pctā ꝑus ↄmiſſa ꝛ poſtea relabit̄
in eadē pctā tūc ipē tenet̄ duplr̄ penitere. nā tenet̄ penitere primo de iura-
mēto. ſcđo de pctō iterato ↄmiſſo q̄tieſcunq̄ʒ illud ammō fecerit
☞ Quarto no. Aliq̄ eſtimāt ꝙ pctā ſemel ↄmiſſa ꝛ cōfeſſa ſi ſcđario ea-
dē pctā pagerent̄ ꝙ tūc illa pctā reuiuiſceret q̄ quondā viua fuerūt. ſʒ alij
dicūt ꝙ pctā ſemel ↄmiſſa ꝛ ↄtritōe deplācta nō reuiuiſcūt ſi iterato ↄmit-
tunt̄. qꝛ illoꝝ dn̄s nūq̄ʒ recordabit̄. nec etiā vnū pcm̄ debʒ q̄s bis cōfiteri
ſaltē ſi ↄfiteat̄ alicui q̄ hʒ autoritatē abſoluēdi. qꝛ al's diuideret ↄfeſſionē
et ſic tunc cōcurrerent diuidētia circa ſacramentū quod non debet fieri
☞ Quinto notādū. ſm ſcm̄ Tho. ꝛ ſm hoſtiēſem qn̄ q̄s iurat iuramen-
tū generale ꝛ nō obligat ſe ad ſpēale tūc generalitas ↄfuſionē ꝛ obſcurita-
tē parit. ſi g̊ ↄtingit euenire caſum inopinatū de q̄ ſi q̄s cogitaſſet cū iura-
mentū fecit nullo mō feciſſʒ. nō tenet̄ hoc iuramentū adimplere. ꝛ ergo dr̄
in lr̄a (Si iuras nolle ꝛc̄.) Alia cauſa eiuſdē littere eſt. quia iuramentū quo-
quis iurat non velle ducere vxorē non ligat ambas ꝑſonas. ſed ſolū iurā-
tem. ergo ſi duxit mulierem amplius nō ſolū ſui eſt iuris. ſed etiā mulieris
quia tenet̄ ſatiſfacere iuri eo ꝙ hʒ mulierē videlʒ ꝑmanendo cū ipā ꝛ red-
dere ei debitū carnis cū petit. ſed exigere debitū carnis ab ipā ſine pecca-
to nō pt̄. ¶ Sed diceres. nunq̄d tale iuramentū impedit matrimonium
cōtrahendū. Et videt̄ ꝙ ſic. qꝛ om̄e iuramentū qđ ſine periculo pt̄ adim-
pleri nō dʒ irritari ſed magis ꝑfici. ſed qꝛ tale iuramentū ſine periculo aīe
pt̄ adimpleri imo etiā in ſalutē aīe. eo ꝙ nō impedit hoīem ↄ̄trum ad cele-
ſtia regna. igitur iſtud moderandū eſt iuxta predicta

s^c vxori s^c tu vir .i. nō velle
Legittime coitum ſi iuras reddere nolle
.i. qn̄ s^c a te
Cum petit hunc dico quod iuraſti nihil eſſe
ſp^c a te ꝑpetrato .i. ↄſenſum adhibuerit
Huic iuramento ſi non conſenſerit ipſa
.i. expoſtulare ſp^c viro .i. ↄiugalia
Querere non tibi do conſortia carnis ab illa
ſp^c mulieris ſp^c viro ſp^c mulierē
Huius poſt mortem. tibi ducere non licet vllam
ↄmittis .i. in tp̄e interdicto .i. diminuā
Si facis in banno contractum non reuocabo
.i. corrigere debes .i. p^9 tp̄s interdcm̄
Corrige poſt bannum te conſilio ſapientum.
¶ Hic mgr̄ ſupaddit duo documēta dicēs. ſi vir fecit votū cōtinentie in-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN